

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobkyně: **X**, zastoupena advokátem Mgr. et Mgr. Václavem Klepšem, se sídlem Baranova 1026/33, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 19. 11. 2019, č. j. 52 Az 14/2019 - 66,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 7. 5. 2019, č. j. OAM-274/ZA-ZA11-HA08-2019 neudělil žalobkyni podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“), mezinárodní ochranu.

II.

[2] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Praze (dále též „krajský soud“), který je v záhlaví uvedeném rozsudkem zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Krajský soud přisvědčil žalovanému, že ekonomická situace žalobkyně ani snaha o legalizaci pobytu nejsou azylově relevantními důvody. Žalobkyně měla možnost legalizovat svůj pobyt za pomoci institutů uvedených v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, neuvedla přitom žádné skutečnosti, ze kterých by plynulo, že podávání žádostí o udělení pobytových oprávnění je v Mongolsku spojeno s nepřiměřenou zátěží pro žadatele. Krajský soud však shledal, že se žalovaný nedostatečně zabýval domácím násilím ze strany manžela žalobkyně, přestože je jeho povinností řádně se vypořádat se všemi skutkovými tvrzeními relevantními pro udělení mezinárodní ochrany, která žadatel o mezinárodní ochranu v průběhu řízení uvede, bez ohledu na to, zda jsou formálně označena jako důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Domácí násilí může být azylově relevantním důvodem, jestliže stát není schopen nebo ochoten poskytnout jeho obětem ochranu, která je účinná a k níž má žadatel o mezinárodní ochranu přístup. Žalovaný sice zjistil, že v roce 2017 došlo v Mongolsku ke změně právních předpisů týkajících se trestání domácího násilí, ale nezjistil, zda, případně jak, jsou nové právní předpisy uplatňovány v praxi. Správní spis neobsahuje prakticky žádné relevantní podklady k této otázce, například od různých mezinárodních organizací. Tyto podklady přitom mohou být

významné pro posouzení udělení azylu i doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Rozhodnutí žalovaného je tak nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

III.

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále též „s. ř. s.“). V úvodu dovozuje přijatelnost kasační stížnosti, neboť svým významem podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy ve smyslu § 104a s. ř. s., jelikož judikatura Nejvyššího správního soudu dosud komplexně neřešila posuzované právní otázky. Dle stěžovatele krajský soud odhlédl od proběhnuvšího správního řízení a nechal se strhnout extenzivním pojetím žaloby, v níž žalobkyně značně pozměnila a vygradovala svůj azylový příběh. Stěžovateli vytkl nezajištění dostatku podkladů ohledně uplatňování nové mongolské legislativy k domácímu násilí v praxi, aniž by vysvětlil, proč je jejich absence pro posouzení věci stěžejní. Zcela totiž pominul, že žalobkyně požádala o mezinárodní ochranu z důvodu legalizace jejího pobytu v ČR. Tato dvoukolejnost náhledu krajského soudu na azylový příběh žalobkyně způsobuje nepřezkoumatelnost jeho rozsudku. Dle stěžovatele nebylo třeba zkoumat dopad nové právní úpravy tak detailně, jak uvádí krajský soud, neboť žalobkyně uvedla obavu z domácího násilí jen na okraj, nikoliv jako hlavní motiv své žádosti. Stěžovatel proto nepochybil, když se způsobem ochrany týraných manželek v Mongolsku zabýval toliko v mezích a intenzitě žalobkyní sdělených skutečností. Žalobkyně sdělila, že policie jí v době platnosti dřívější legislativy vždy pomohla a nahlášené incidenty aktivně řešila. Na základě toho lze předpokládat, že po uzákonění přísnější úpravy bude ochrana ze strany policie dosahovat ještě vyšší úrovně. Stěžovatel vycházel ze zpráv o zemi původu, které jsou kompilátem tematicky zaměřených informací z různých zdrojů, tedy i ze zpráv mezinárodních organizací. Napadený rozsudek je překvapivý a nepřezkoumatelný. Proto navrhuje, aby jej Nejvyšší správní soud zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti zdůraznila, že žádala o mezinárodní ochranu z více důvodů, jedním z nich byla legalizace pobytu. Dle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 5. 3. 2019, č. j. 1 Az 101/2017 - 35, však nelze azylově relevantní důvody vyvracet pouze odkazem na snahu o legalizaci pobytu. Kasační stížnost pokládá rovněž za nekonzistentní. Stěžovatel sám uznává relevantnost domácího násilí, ale výtky směrem k nedostatečnému zjištění skutkového stavu o účinnosti ochrany domovského státu považuje za extenzivní pojetí žaloby. Žalobkyně doložila neúčinnost a nedostatečnost ochrany poskytované ze strany mongolských autorit obětem domácího násilí, což však stěžovatel nezohlednil. Jeho závěr, že žalobkyni může být mongolskými autoritami poskytnuta dostatečná ochrana před domácím násilím, nemá oporu v podkladech. Použité zprávy o zemi původu byly neadresné vůči důvodům podání žádosti o mezinárodní ochranu a situací v Mongolsku se zabývaly pouze obecně. Žalobkyně nesouhlasí ani s tím, že by se stěžovatel mohl soustředit pouze na „hlavní motiv“ žádosti o mezinárodní ochranu namísto řádného vyhodnocení všech důvodů sdělených žadatelem. Z uvedených důvodů navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

pokračování

[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Přesahem vlastních zájmů, který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud také nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebo byly řešeny rozdílně. Přijatelná může být kasační stížnost také tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský soud v konkrétním případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. K tomu srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59, ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Azs 11/2013 - 18, ze dne 19. 6. 2013, č. j. 7 Azs 13/2014 - 52, a ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1Azs 13/2006 - 2, všechny přístupné na www.nssoud.cz.

[7] Lze tedy shrnout, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo plně v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou v judikatuře řešeny rozdílně; (3) bude třeba učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] Nutno dodat, že nepřijatelnost je možno aplikovat i na kasační stížnosti podávané správním orgánem, pouze s tím rozdílem, že se nevyžaduje naplnění požadavku, že pochybení krajského soudu musí představovat zásah do hmotněprávního postavení stěžovatele (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59, ze dne 29. 11. 2016, č. j. 7 Azs 231/2016 - 55, či usnesení ze dne 8. 3. 2018, č. j. 9 Azs 435/2017 - 24.)

[9] V dané věci nevyvstala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, popř. byla řešena rozdílně. Rovněž tak Nejvyšší správní soud neshledal důvod, pro který by bylo nutno učinit judikaturní odklon. Krajský soud posoudil věc v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvod se odchýlit.

[10] K nepřezkoumatelnosti správních a soudních rozhodnutí lze poukázat na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Ao 3/2008 - 36, publ. pod č. 1795/2009 Sb. NSS. Krajský soud postupoval v souladu s touto judikaturou. Jeho rozhodnutí je řádně odůvodněno, je srozumitelné, je opřeno o relevantní důvody a je z něj zcela zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

[11] Krajský soud nijak nepochybil ani konstatováním, že je povinností správního orgánu se řádně vypořádat se všemi tvrzeními relevantními pro udělení mezinárodní ochrany, a to i tehdy, pokud je žadatel formálně neoznačí jako důvody podání žádosti. Není proto podstatné, zda žalobkyně uvedla domácí násilí, které na ni páchal její manžel, jako primární důvod pro podání žádosti o mezinárodní ochranu, ale že tuto skutečnost uvedla. Krajský soud přílehavě poukázal na rozsudek zdejšího soudu ze dne 18. 5. 2011, č. j. 5 Azs 6/2011 - 49 (srov. rovněž usnesení zdejšího soudu ze dne 20. 10. 2016, č. j. 5 Azs 11/2016 - 49, či rozsudek

zdejšího soudu ze dne 11. 2. 2014, č. j. 2 Azs 23/2013 - 34). V takovém postupu nelze spatřovat překročení skutkových a právních otázek, které bylo třeba zkoumat. Nelze přisvědčit stěžovateli, že „žalobkyně požádala o mezinárodní ochranu z důvodu legalizace jejího pobytu v České republice“, pokud při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla, že jí manžel doma 25 let týral, policie tam musela často zasahovat a do ČR přicestovala, aby byla pryč od svého ex-manžela, tedy potenciální azylově relevantní důvod.

[12] K závěru o účinnosti nové právní úpravy trestání domácího násilí v Mongolsku nepostačí prosté konstatování, že se žalobkyně za platnosti staré právní úpravy vždy mohla obrátit na policii, která jí pomohla. Rovněž zde krajský soud správně poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 86/2008 - 101, dle něž musí být právní systém, který má poskytnout žadateli ochranu před pronásledováním, účinný, a žadatel k němu musí mít přístup (srov. rovněž usnesení zdejšího soudu ze dne 29. 11. 2016, č. j. 7 Azs 217/2016 - 21, či rozsudky zdejšího soudu ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017 - 36 a ze dne 3. 6. 2015, č. j. 4 Azs 78/2015 - 39). Tuto skutečnost musí správní orgán ověřit. Zprávy o zemi původu založené ve správním spise se však nijak nevyjadřují k účinnosti ochrany před domácím násilím v Mongolsku. Co se týče zprávy Ministerstva vnitra ČR: Hodnocení Mongolska jako bezpečné země původu z března 2019, na niž stěžovatel odkazuje, problematikou domácího násilí se zabývá jediná její část. Tato pak pouze uvádí, že došlo ke změně kvalifikace domácího násilí z přestupku na trestný čin, přičemž přestupkem domácího násilí zůstane v případě, jedná-li se o první skutek domácího násilí. Praktickou aplikací uvedeného se však tato zpráva nezabývá. Popis legislativy týkající se domácího násilí nadto vychází dle uvedených zdrojů jen z Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR, č. j. 101574/2018-LPTP, ze dne 18. 4. 2018, a nejedná se tak v této části o kompilát různých zdrojů, jak tvrdí stěžovatel. Jak uvedl již krajský soud, zpráva Ministerstva vnitra ČR: Bezpečností a politická situace v zemi z března 2019, se problematikou domácího násilí nezabývá vůbec. Jiné zprávy správní spis neobsahuje.

[13] Stěžovateli nelze přisvědčit ani v tom, že krajský soud neuvedl, proč je absence podkladů o domácím násilí v zemi původu stěžejní pro posouzení věci. To vyplývá z bodu 36 odůvodnění napadeného rozsudku, kde krajský soud odkázal na rozsudek zdejšího soudu ze dne 10. 9. 2008, č. j. 9 Azs 49/2008 - 55. V něm je uvedeno, že „domácí násilí je bezesporu celospolečenským jevem, který nelze podceňovat a který vyvěrá z podhoubí sociální diskriminace a který je zpravidla detereminovaný příslušností k určitému pohlaví. Jako takový přitom může být za určitých okolností také azylově relevantním důvodem“. Může-li být domácí násilí azylově relevantním důvodem, je zjevné, proč byla absence podkladů pro posouzení věci stěžejní.

[14] Jelikož se krajský soud ve svých závěrech nijak neodchýlil od ustálené judikatury, neshledal Nejvyšší správní soud žádný důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji dle § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[15] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. dubna 2020

Mgr. David Hipšr
předseda senátu